Deo optimo maximo uni & trino, Virgini Deiparæ, & ſancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono. 1512

QUÆSTIO MEDICA

Quodlibetariis diſputationibus, manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis nonâ Februarii.

M. PETRO YON, Doctore Medico, Præſide.

An in aſthmatis paroxyſmo purgandum?

ASTHMATIS nomine nihil aliud intelligitur quam frequens & anheloſa ἀπυρετὸς, ut plurimum, cum ſumma thoracis contentione reſpiratio. Horrenda ſanè ſpecies morbi, qui vel immanis & ſubitus ægrotantem atrociter ſuffocat, vel contumax, ac lentus graviſſimarum affectionum ſementem facit. Infantibus lethale malum aſthma eſt, quoties hecticum, adultis periculoſum. Hoc affectu pulmo (qui aliquando inſons) aliarum partium ſcelera ſæpiſſimè luit: nimirum ſi conflictetur genus nervoſum, illico comprimitur trachea arteria & pulmonis bronchia convelluntur; ſi lien uteruſve inſaniant, ſi ſanguis depauperatus ſegnius in vaſis moveatur; hinc tenellum pulmonis viſcus miserè diſcerpitur, irrito langueſcentis naturæ conamine; inde hanc ἀτονίαν patiuntur lobulorum veſiculæ, ut aërem nec emittant effœtum, nec, ut par eſt, recentem admittant. Latet in ſanguine tanti mali labes. Sanguis peſſimis & evectis nimium fermentis imbutus ſeroſam exprimit colluviem, tum ſuboritur enormis utriuſque fermentatio, reſpirationis inſtrumenta brevi ſuffocatura.

SANORUM in ventriculo coctionis opifex acidus & volatilis liquor, in aſthmaticis degener in crudum acorem ac ſeri colluviem alimenta convertit. Eam ob rem cruda vomunt πνευματώδεις, dejiciunt aquoſa, & importuno fluxu ſalivæ urinæve crudioris labuntur in hydropem. Quot excruciantur ſyphilide, ſcorbuticis affectibus, hyſtericis, hyppochondriacis, epilepticis, tot miſeranda ſunt aſthmatis mancipia: hujus enim non infrequenter ſentiunt imperium. Roridus humor jugiter elaboratur in vaſis, hunc intus ſubigente fermento: ſic non parvi refert, æqua ſit an iniqua molecularum quibus ille conſtet contemperatio. Seroſæ, ſalinæ, ceteræque ſanguinis particulæ æquabili motu cieantur, ne præpoſtera ſurgat turgeſcentia, quæ vitæ lares obruat. Sanguis aſthmaticorum particulis cujuſcumque naturæ, ſalſo-acribus, acidis, volatilibus, fixiſque ſaturatus, nunc ebullit impensè fluidus; nunc præ lentore conſiſtit, ſerique patitur deliquium; nunc exploſivis abundè fœtus, nunc ſpaſmodicis, modo ſplenicum, modo uterinum fermentum exagitat; nonnumquam nervoſo infenſus generi, reſpirationis organa diris exercet ſymptomatis. Sic idem ſanguis pronus ad orgaſmum in violentos motus abripitur leviſſimâ de causâ, tum pulmonares comprimit veſiculas, quæ molles cum ſint & flaccidæ facilè illi debent obtemperare. Igitur ne mireris aſthmaticum ſuffocari paroxyſmi vehementiâ, quàm intempeſtivus catharſeos uſus excitaverit.

SUADET purgationis neceſſitatem ſapiens natura. Tot emunctoria cur deſtinaſſet alimentorum reliquiis; cur tot aperuiſſet vias, quibus partes expurgarentur? At quam operoſum ſana corpora, quam lubricum quæ ſunt infirma purgare? Solus id aſſequitur qui noxios è vaſis liquores educit cum εὐφορία. Quas excretiones incohat natura, has ille perficit ope medicaminis. Novit corporis εὐεξίαν qui ſcit ferocientibus ſuccis frænos injicere, mitificatis remittere. Secus in aſthmatis paroxyſmo ſperaveris à potione cathartica. Irritat hæc partes ſimul & humores, quod retinendum foras eductura, retentura quod evacuandum. Levis aut vehemens ἄνω & κάτω ſubit intimos ſanguinis & ſpirituum receſſus, hunc & illos vitiatura: quæ ſecernit vel melancholiam referunt, vel æruginoſam bilem mentiuntur. Porro immatura purgatio ſerum utile cruoris vehiculum non raro exhaurit; huic tamen negotioſo medentis præſidio ſuæ ſunt in morbis curandis opportunitates; ſunt & difficultates, & ex locis & ex humoribus purgandis repetendæ. Sanguis ſeroſâ ſcatens eluvie, morbidoque imprægnatus fermento, aſthma fovet, paroxyſmum provocaturus: haud abſimilis vino fermenteſcenti; quâvis de causâ turgeſcit, parit ἀταξίας ſpirituum: hunc ita fervidum aut ferocientem refrænare purgantibus quis attentaret? is equo currenti calcar admoveret imprudenter: quin & intenderet catharticorum ſtimulis ſeri jam ebullientis efferveſcentiam.

SERI turgeſcentiam parit in aſthmaticis humorum confuſio, aut viarum interceptio. Sed hos non urget remedio qui cum Hyppocrate ac ratione conſentit. Contendat potiſſimum Medicus inordinatos fermentationum motus compeſcere, quæ ducenda veniunt ſegregare coquendo, aut præcipitando: humores reddat fluidos & obtemperantes, laxet vias quibus educendi ſunt. Sordes egerunt inteſtina periſtaltici motûs & reſpirationis ope; ſed hæc organa acrius laceſſit purgantium virus, & animatas ſpirituum copias adoritur, inſolentem ſanguinis efferveſcentiam concitatura: hinc non ſine tumultu obſequuntur humores expurgandi. In aſthmatis paroxyſmo velut in peracutis ſumma ſtatim ſunt omnia, ſucci ferocientes ebulliunt, vaſa pectoris ad ruptionem intenduntur, ἄνω vergit impetus omnis præcordiorum & ſanguinis, natura prorſus oppreſſa gemit: num deleteria, num tumultuoſa purgantium vis in auxilium vocabitur, quum tam dira premit reſpirandi difficultas? ſeroſæ colluviei comes eſt, quæ contraxit ἕξιν, invaletudo. Experientia cum ratione ſuadet ſeri purgationem, loco, tempore celebrandam. Quis in epilepticis acceſſionibus, quis in hyſtericis impunè propinavit catharticum? iis in affectibus læſa per conſenſum reſpiratio ſi patiatur ab intempeſtiva potione; in aſthmatis inſultu dum pulmones obruuntur ab humorum ferocia, dum latet in pectore tota mali labes, ſi cathartico moveas ſuccos ibi turgeſcentes, ſpiramenta animæ aliundè langueſcentis cito ſuffocabis.

ATTENDAT itaque Medicus ad paroxyſmum, ſicut ad cauſam aſthmatis; hæc non eſt ſanguis effœtus haud capax naturalis efferveſcentiæ. Is quidem ſero dilutus nimio provocatur identidem ad fuſionum ἀμετρίας: ſed tum fit acrius fermentum mali parens; fit etiam catharticum pejus colliquati ſanguinis irritamentum. Si fortè ſerum pharmaco ceſſerit; ſalinæ moleculæ tunc minus dilutæ ſui fiunt juris, inſolentes fermentationum modos excitaturæ. Sic ſanguis magis efferveſcens gravius opprimit pulmonum lobulos; obruit & ferocior turba ſpirituum; quin & aliquando fugit è vaſis redundans cruor. Tot occurrat incommodis φλεβοτομία, ingraveſcente vel vigente paroxyſmo repetenda: veniant in auxilium quæ ſalium, quæ ſulphurum caſtigant iniquas combinationes, quæ morboſa corrigunt fermenta, ἀνωμαλίας ſeri, δυσκρασίας vivifici laticis. In declinatione tutiùs oggeres medicamentum, quo debellatâ morbi causâ ſpontè fluent humores, ἄνω, vel κάτω ſeceſſuri. In pleriſque morbis ſi coctionem materiæ peccantis expectaveris, vacuationi quam tentabis reſpondebit natura, quæ vigente paroxyſmo ſui ſemper impotens.

Non ergo in aſthmatis paroxyſmo purgandum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ambroſius-Nicolaus Chemineau.
M. Joannes Gelly.
M. Joannes-Baptiſta-Gabriel Freſſant.
M. Michael Sauvalle.
M. Ludovicus Piquenot de Dragueville.
M. Claudius Burlet, Scholæ Profeſſor.
M. Guido Creſcentius Fagon, Primarius Chriſtianiſſimi Regis, Medicus, & Archiatrorum comes.
M. Jacobus de Bourges.
M. Nicolaus Rainſſant.

Proponebat Pariſiis PETRUS JACQUEMIER, à Sancto Felice, Diœceſis Toloſanæ, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1696.